

Informační centrum školy jako nezastupitelná podpora výuky

Jana Nejezchlebová
Moravská zemská knihovna

Ostrava, 20. 10. 2010

Obsah prezentace

Úvod

Rámcové vzdělávací programy

Vzdělávací oblasti a jejich výstupy

Role knihovníka školní knihovny

Zkušenosti ze školních knihoven

Co říci na závěr?

Úvod – spíše zamyšlení

- ŠVP – objednávka, potřeba
- Školní knihovny pomáhají výuce a podporují celoživotní učení
- Význam informační gramotnosti v informační společnosti

ŠVP – objednávka, potřeba

- Znáte z vlastní praxe tvorbu školního vzdělávacího programu. Jako pedagogický tým plánujete vzdělávání svých žáků, vytváříte podněcující, inspirativní prostředí ...
- Pozitivem je, že RVP dělá rozdíl mezi počítačovou a informační gramotností.
- Uvědomíme-li si očekávané výstupy na základní i střední škole můžeme mluvit o objednávce, potřebě – čeho ?

Práce specializované učebny

- A jsme u školní knihovny nebo její transformované varianty informačního a studijního centra školy.
- To je prostředí, kde lze naplňovat, uskutečňovat požadavky na samostatnou práci žáků a studentů.
- Vést je k návykům a dovednostem potřebným pro celoživotní učení.

Klíčové kompetence v RVP

- Vedle předmětových vědomostí a dovedností jsou žáci vybaveni v průběhu vzdělávání také znalostmi, dovednostmi, postoji a hodnotami, které budou moci použít v průběhu celého života ...
- *Kompetence k učení, komunikativní, k řešení problémů, sociální a personální, občanské a pracovní.*

Informačně gramotný člověk

- Rozpoznat vznik určitého problému a také jej definovat.
- Určit otázky, které jsou problémem vyvolány.
- Identifikovat relevantní informace k řešení.
- Nalézt požadované informace, vyhodnotit je, analyzovat.
- Syntetizovat do řešení nebo odpovědi.

Struktura informační gramotnosti

- Elementární gramotnost (*čtenářská gramotnost*).
- Funkční gramotnost (*literární, dokumentová, numerická, jazyková*).
- Digitální gramotnost (*počítačová, internetová*).

Role školního knihovníka

- Knihovnice vytváří zázemí, zajišťuje kvalitní knihovní a informační fond, celkově dobře organizovanou knihovnu, pomáhá učitelům i žákům, pokud pomoc potřebují.
- Knihovnice nejen zajišťuje činnost knihovny, ale organizuje různé aktivity, připravuje plán a vede informační vzdělávání v knihovně.

Webové stránky knihovny

- Stává se nezbytností poskytovat služby on-line, jít za uživatelem do jeho prostředí
- Na webu nejen kontakty a základní informace o knihovně
- Katalog knihovny, Kánon titulů, Přírůstky
- Odkazy na portály podporující čtenářství
- Knihovny a další instituce zajímavé pro žáky
- Školní časopis.

Knihovna nejen knihovnou

- Komunitním místem setkávání
- Prostorem pro zájmové skupiny
- Schůzky předmětových komisí

- V knihovně se může pouštět video
- Promítat filmy
- Scházet i dramatický kroužek

V knihovně se učí

- Učitel rozdělí žáky na skupiny, pracují jedna s el.zdroji, další vyhledává na internetu, další pracuje s tištěnými dokumenty – ve třídě potom výsledky práce vyhodnotí.
- Pokud jsou volné hodiny – přesunou se žáci do knihovny.
- Učitelé se nespokojí s informacemi z Internetu, vyžadují práci i s tištěnými dokumenty – opět práce v knihovně.
- Žáci pokud přinesou do třídy knihu rozvíjející probíranou látku, jsou pochváleni – útok na knihovnu.

Učitelé s knihovníkem spolupracují

- Podněty učitelů vyplývající z jejich potřeb ve výuce.
- Regionální literatura, informace – vyčleněná část v knihovně s níž pracují.
- Zadané téma Vesmír – v knihovně hledání v encyklopediích, knihovník připraví další materiály, časopis.

Rámcový plán knihovny

- Na základě školního vzdělávacího programu knihovnice zpracovala pro 1.a 2. stupeň základní školy plán, který předpokládá, že každá třída přijde na 2 hodiny do knihovny. Daří se tak realizovat systematické informační vzdělávání od nejnižších tříd. Žáci ale do knihovny chodí samozřejmě po celý rok a výuka je také s knihovnou propojená.

Spolupráce na tvorbě projektu

- V rámci výuky angl. jazyka projekt Cestovní kancelář – podklady, informace pro zpracování z různých zdrojů, vlastní prezentace projektu pro rodiče v Informačním centru školy.
- Model Evropského parlamentu – opět, pomoc knihovnice, zpracování na základě zdrojů z knihovny.

Citace – od kdy?

- *S informačním vzděláváním, s informačně gramotným studentem, jako výstupem z procesu školního vzdělávacího programu souvisí zcela neoddiskutovatelně schopnost citovat informační zdroje. Ale nejen schopnost, tedy znalost příslušných norem, technické provedení citace ...*

Citační etika

- ale také chuť, snaha citovat. To znamená výchovu, vysvětlení co je to duševní vlastnictví. To, že je vlastně krádež stáhnout texty z Internetu, aniž uvedeme přesný zdroj.
- Význam správné citace pro nás, možnost dohledání primárního zdroje.

Plagiátorství

- Zamysleme se nad tím, kdy plagiátorství začíná. Cíleně začínáme řešit na úrovni vysokoškolského studenta (již konkrétní tvrdé postihy).
- Prevence, výchova je už v základní škole a opět v úzké spolupráci s knihovnou, knihovníkem.
- Učitel – metody zadání úkolů.

Odkazy

- <http://www.zshorakhk.cz>
- <http://www.gml.cz>
- <http://knihovna.chemgym.cz>
- <http://oahshb.cz>
- <http://www.knihovnici-tabor.cz>
- <http://www.infogram.cz>
- <http://www.skola-dobronin.cz>

Odkazy

- www.inflow.cz (pod projekty najdete velmi zajímavý projekt www.bibliohelp.cz a projekt www.ctesyrad.cz, které budou pro vás přínosné a zajímavé)
- www.mzk.cz/digitální knihovna/periodika
(pod abecedním řazením (I) najdete plné texty sborníků Informační gramotnost, které vychází z jednání konferencí konaných v MZK Brno a kde můžete získat řadu inspirativních námětů)
- www.infolib.sk
- www.spgk.sk
- www.npkk.cz/csk
- www.icss.cz

Ještě upozornění

- Podívejte se na stránky www.mzk.cz/aktuality
- Najdete informace o akcích, které připravuje Moravská zemská knihovna – např. o konferenci Informační gramotnost, která se koná ve dnech 24. a 25. listopadu 2010 v MZK v Brně a je určena pedagogům, ředitelům škol a knihovníkům ...

Vaše názory ?

Děkuji za pozornost